

KVALITATIVNE METODE

**ISTRAŽIVANJE I
TEORIJA**

KONTINUITET I DISKONTINUITET

- Kontinuitet- naučni pravci i škole koji zastupaju neko opšte shvatanje nauke i konkretna gledišta o prihvatljivoj naučnoj teoriji i naučnom metodu.
- Diskontinuitet- nakon što se naučna misao kretala u jednom pravcu, originalna teorijska dostignuća mijenjaju njen smjer i prikazuju u novom svijetlu ranija saznanja i vjerovanja.

KUMULATIVNOST

- Proces u kojem se nova saznanja oslanjaju na ranija i nalaze u smisaonoj vezi bilo da ih proširuju, usavršavaju, ispravljaju ili odbacuju.
- Opšte načelo razvoja naučnog saznanja koje se ogleda u težnji da se ona povežu sa postojećim naučnim znanjem koje je u teorijskoj nauci uopšteno i sistematizovano u naučnoj teoriji.
- (a) Kumulacija-gomilanje, nagomilavanje

TEORIJSKA RAZVIJENOST NAUKE

- Naučni značaj svakog istraživanja zavisi od njegovog doprinosa postojećem fondu naučnog znanja
- Povezivanje novog istraživanja sa naučnom teorijom ne dešava se spontano
- Nepostojanje teorijskih ciljeva, već samo praktičnih - opisivanje (bez teorijskih ciljeva npr. socijalno-patološke pojave)

JEDNOSTRANA GLEDIŠTA

○ Skupljački empirizam

- Prikupiti podatke, činjenice, lako će se izvesti teorijski zaključci
- Nepoznavanje nijedne teorije
- Poznavanje nekog od istraživačkih postupaka

OPRAVDANOST I IZVOR

- U ranim fazama neke nauke gdje je potrebno kategorisati iskustvene pojave
- Društveni položaj nauke (naučni praktikizam, postavljanje istraživačkih problema u dnevnim i prostorno usko ograničenim okvirima)

HIPOTETIČKO- DEDUKTIVNO GLEDIŠTE

- Uloga istraživanja je provjeravanje teorijskih hipoteza koje su na deduktivan način izvedene iz postojeće teorije
- Šta je sa hipotezama koje nisu izvedene iz neke postojeće teorije
- Šta je sa istraživanjima u kojima je hipoteza promjenjena usled novih tokova (Fleming – penicilin; Rendgen- zraci)

INDUKCIJA I DEDUKCIJA

INDUKCIJA

Jupiter je nebesko tijelo i planeta koja kruži oko Sunca.

Saturn je nebesko tijelo i planeta koja kruži oko Sunca.

Planete su nebeska tijela koja kruže oko Sunca.

DEDUKCIJA

*Svi ljudi su smrtni
Sokrat je čovek*

Sokrat je smrtan

INDUKCIJA

- Ana je dobar čovjek
- Ana studira sociologiju
- _____
- Studenti sociologije su dobri ljudi

DEDUKCIJA

- Nikšićani su jaki momci
- Luka je nikšićanin
- _____
- Luka je jak momak

AKTIVAN ODNOS PREMA TEORIJI U SVIM FAZAMA ISTRAŽIVANJA

- Istraživanje treba da pođe od dostignutog znanja kako se ne bi otkrivalo ono što je u nauci već poznato
- Proučavanje postojećeg naučnog znanja omogućava da se realno utvrdi plan istraživanja, utvrde odgovarajući izvorni podaci, odgovarajući vremensko- prostorni okvir, i odgovarajući istraživački postupci (kulturni život u CG)

MILSOVA SUGESTIJA

- Istraživač treba da bira problem koji smatra veoma važnim, o kojem ima dublje lično iskustvo ili želi da ga stekne
- Primarno iskustvo

IZUČAVANJE LITERATURE

- Studiranje i aktivno proučavanje teorijskih i istraživačkih radova kako bi se stvorila polazna skica za novo istraživanje

- Izbor najadekvatnijih postupaka
- Izbor idealnih podataka/ samo neophodne
- Izbor vremenskog i prostornog okvira istraživanja
- Aktivan odnos u svim fazama prikupljanja podataka radi provjere upotrebljivosti prikupljenih obavještenja
- Šire tumačenje rezultata istraživanja a ne samo provjeravanje hipoteze

